

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
**The Participation of Teachers in School Administration Under Phetchaburi
Primary Educational Service Area Office 1**

พัทธนิตย์ คุ่มครอง และ อุไร สุทธิรัมย์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Pattanit Kumkrong and Urai Suthiyam

Ramkhamheang University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: gaamm2012@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011 : 147) โดยการแบ่งกลุ่มประชากรตามสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96 จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .978 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การบริหารสถานศึกษา

Abstracts

This survey research has the purpose to study and compare the participation of teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. These objectives of conducting research were classified into education degrees, work experiences and the school size. The sample group was teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 were 291 School, B.E. 2564, 291 teacher. The sample size was determined based on COHEN's table (1988, p.54-55) by conducting proportional allocation to obtain the sample by Simple Random Sampling. Rating- scale questionnaire was used as a research instrument for data collection. The content validity was measured by the Index of Conformity (IOC) is 0.96 from 5 experts and the reliability value (Reliability) by the coefficient method. Cronbach's Alpha Coefficient is .978. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for comparing means of two groups and one-way ANOVA (F-test) for comparing means of more than two groups. When there were statistically significant difference level of .05 were found, Scheffe's Post hoc Comparison was conducted. The results of this study indicated as follows

- 1) The participation of teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level for both overall and individual aspects.
- 2) The teachers who differed educational level and work experience take part in overall school administration both overall and in individual aspects are not different.
- 3) Teachers who teach in schools of different size of school were different in overall school administration it is significantly different in term of statistic at 0.05.

Keywords: participation, school administration

บทนำ

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับอารยประเทศในเวทีโลกได้ จึงต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบของทุกคน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553 หน้า 18) เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และ พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 5 การบริหารจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ มีส่วนร่วมในการคิด ร่วม

ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบหรือร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงานเพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน จำนวนครู 1,157 คน ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp. 147) โดยการแบ่งกลุ่มประชากรตามสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ	มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-10
ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ	มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-20
ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล	มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21-30

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31-40

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนมีดังนี้

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก	ได้ 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย	ได้ 2 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารวิชาการ (2) ด้านการบริหารงบประมาณ (3) ด้านการบริหารงานบุคคล (4) ด้านการบริหารทั่วไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้กับผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย

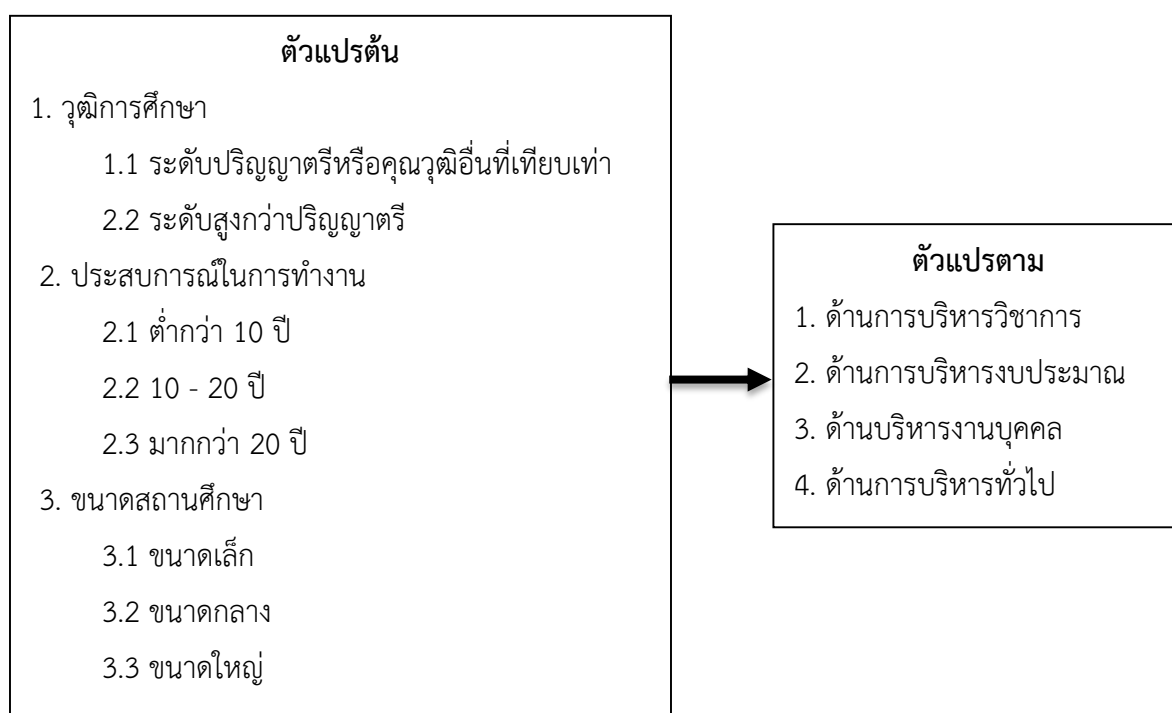
4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในส่วนของระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ใช้การทดสอบโดยใช้ค่าที (t-test) กรณีกลุ่มอิสระจากกัน (t-test independent) และทำการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance: ANOVA) โดยทดสอบค่าเอฟ (F- test) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison)

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทำการวิเคราะห์โดยจัดเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วมของครู		
		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ด้านการบริหารวิชาการ	4.04	.53	มาก
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.74	.67	มาก
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.64	.80	มาก
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.79	.65	มาก
รวม		3.80	.49	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.79$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.64$)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษา					
	ระดับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบเท่า		ระดับสูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการบริหารวิชาการ	4.00	.53	4.10	.52	-1.672	.096
2 ด้านการบริหารงบประมาณ	3.69	.70	3.79	.63	-1.277	.203
3 ด้านการบริหารงานบุคคล	3.62	.79	3.66	.80	-.429	.668
4 ด้านการบริหารทั่วไป	3.76	.66	3.83	.62	-.921	.358
รวม	3.77	.51	3.85	.48	-1.348	.179

* $p < .05$

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย มีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา		ประสบการณ์ในการทำงาน						F	p
		ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		มากกว่า 20 ปี			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	4.01	.59	4.10	.47	4.02	.50	.949	.388
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.68	.79	3.80	.57	3.73	.60	.881	.415
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.58	.86	3.69	.73	3.68	.80	.637	.530
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.85	.61	3.78	.67	3.71	.66	1.044	.353
รวม		3.78	.58	3.84	.43	3.78	.44	.509	.602

* $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	p
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ด้านการบริหารวิชาการ	3.95	.48	4.12	.54	4.17	.58	4.852	.008*
2 ด้านการบริหารงบประมาณ	3.81	.57	3.83	.57	3.38	.93	9.585	.000*
3 ด้านการบริหารงานบุคคล	3.72	.62	3.83	.70	3.11	1.09	17.025	.000*
4 ด้านการบริหารทั่วไป	3.89	.46	3.87	.58	3.40	.96	13.273	.000*
รวม	3.84	.36	3.91	.43	3.51	.76	12.590	.000*

* $p < .05$

จากตาราง 4 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งมีการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผน การปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล ส่งผลให้ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พัทธี มนัสสินิต (2560, หน้า 50) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับ สุพัตรา นพสาย (2562, หน้า 46) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นกัน

กล่าวคือ ความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในลำดับน้อย คือ 1) การจัดแนะแนวทางการศึกษาการดำเนินชีวิต การให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆและการศึกษาต่อหรืออาชีพในอนาคตของนักเรียน 2) การดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ เช่น การรับ-ส่งหนังสือราชการ การเก็บหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ 3) การจัดทำรายงานทางการเงินงบการเงิน และการจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน 4) การดำเนินการทางวินัย การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์ร้องทุกข์ การออกจากราชการ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบเท่า หรือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการ

บริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้ ต่างตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การพัฒนาตนเองตลอดจนพัฒนาทักษะต่างๆที่ต้องนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้งานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พาติยะห์ เดเบาะ (2562, หน้า 93) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดกรอบการบริหารจัดการศึกษาโดยมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการกระจายอำนาจ หน้าที่ให้ครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ศศิธร เจริญพันธุ์วงศ์ (2562, หน้า 76) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ณัฐวดี ทรัพย์ธนาศิริ (2556, หน้า 213) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

2.3 ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดสรรอัตรากำลังของครูตามขนาดสถานศึกษาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานต่างๆแตกต่างกัน รวมไปถึงการจัดโครงสร้างของสถานศึกษาในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบมีความชัดเจนแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางมีส่วนร่วมมากกว่า เพราะครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กจะต้องรับผิดชอบหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กจึงไม่สามารถกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาได้ไม่เต็มที่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาน้อย เพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังและมีบุคลากรจำนวนมาก การมอบหมายหน้าที่ให้จึงเป็นการกระจายงาน ไม่ได้มอบหมายงานไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง สอดคล้องกับ พาติยะห์ เดเบาะ (2562, หน้า 91) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของ

ครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยิ่งสอดคล้องกับ พัชรี มนัสสินี (2560, หน้า 65) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ ครูควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกระบวนการทำกิจกรรมด้านวิชาการในทุกรูปแบบ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับทักษะชีวิตมากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้ระบบที่ทันสมัย เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเอกสารและรวมไปถึงการทำรายงานต่างๆทางด้านวิชาการ

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ครูควรมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการเงินและพัสดุ ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงชุดทำงานด้านการเงินพัสดุเป็นรอบ รายปีหรือสองปีเพื่อกันการได้เปรียบเสียเปรียบในการรับผิดชอบภาระงาน ครูทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้สถานะการเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมต่อโครงการต่างๆและตัดบางอย่างที่ไม่จำเป็น นำงบประมาณมาใช้ในสิ่งที่จำเป็นก่อน มีการส่งเสริมในการจัดการรายได้มาใช้ในการเรียนการสอนอุปกรณ์การเรียนในการหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ครูควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ไปในทิศทางที่ดี มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ควรมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้ในการทำวิทยฐานะแบบใหม่เพื่อให้ครูได้รับความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพรวมทั้งตำแหน่งและวิทยฐานะ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป ครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาให้ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา

2.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยแยกเจาะจงเฉพาะแต่ละกลุ่มบริหาร ทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อพัฒนาระบบการบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
พัชรี นมัสสนิต. (2560). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- พินวนา พัฒนาอุดมสินคำ. (2557). รูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
ภรณ์ สิริวรรณกุล. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์(สาขาการ
บริหารสถานศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ลำพูน สิงห์ขา. (2560). การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
27. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- สิทธิชัย อุตทาส. (2563). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัครินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ : จังหวัดปทุมธานี